

PROGRAM
WYCHOWAWCZO –
PROFILAKTYCZNY
Zespołu Szkoły Podstawowej
i Przedszkola w Tumlinie

***„Zabezpieczyć dzieciom
swobodę harmonijnego rozwoju
wszystkich władz duchowych,
wydobyć pełnię wykrytych sił,
wychowywać w czci dla dobra, piękna i wolności...”***

Janusz Korczak

Spis treści:

- I. Wstęp
- II. Podstawa prawna
- III. Cele programu wychowawczo - profilaktycznego
- IV. Sylwetka absolwenta
- V. Metody i formy
- VI. Plan działań wychowawczo – profilaktycznych
- VII. Zasady współpracy z rodzicami
- VIII. Ewaluacja programu

I. Wstęp

Program wychowawczo - profilaktyczny realizowany w Zespole Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Tumlinie opiera się na hierarchii wartości przyjętych przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy, tradycji oraz kierunkach realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2017/2018. Działania zawarte w programie wychowawczo - profilaktycznym są spójne z dokumentacją szkoły.

Myśl przewodnia podejmowanych w szkole działań wychowawczych i profilaktycznych opiera się na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie, w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno współpracę z rodzicami, jak i priorytety edukacyjne państwa. Samo wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej oraz społecznej. Proces wychowania jest uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów uczniów.

Program wychowawczo – profilaktyczny został opracowany na podstawie przeprowadzonej diagnozy potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli.

Uwzględniono:

- wyniki ewaluacji wewnętrznej
- wyniki ankiet dla uczniów, rodziców i nauczycieli
- wyniki nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora
- ewaluację wcześniejszego programu wychowawczego i programu profilaktyki realizowanych w roku szkolnym 2016/2017
- wniosków i analiz (wnioski z pracy zespołów zadaniowych, zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych, samorządu uczniowskiego).

Chcemy, aby nasza szkoła była bezpieczna, panował w niej klimat sprzyjający pracy uczniów i nauczycieli. Dążymy do tego, by nasi uczniowie byli kulturalni, odpowiedzialni, komunikatywni, kreatywni i empatyczni, staramy się wzmacniać poczucie przynależności do grupy, klasy oraz szkoły. Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas podczas godzin z wychowawcą, zajęć we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, rodzicami, środowiskiem lokalnym i instytucjami wspomagającymi wychowanie.

Opracowany program wychowawczo - profilaktyczny jest zbiorem działań, które mają za zadanie wspomagać i kształtować prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży. Ich celem jest zapobieganie pojawieniu się i rozwojowi danego niekorzystnego zjawiska w konkretnej sytuacji i grupie społecznej, jak też promowanie alternatywnych, pozytywnych zjawisk, form spędzania czasu w stosunku do tych, które usiłuje się wyeliminować.

Działalność wychowawcza – ma na celu kształtowanie osobowości młodego człowieka, jego postaw, zachowań oraz cech niezbędnych w życiu społecznym. Naszym celem jest przygotowanie ucznia do samodzielnego, poprawnego nawiązywania stosunków międzyludzkich, kształtowania trwałych relacji z innymi ludźmi, zachowania podstawowych norm moralnych respektowanych przez społeczność, w której funkcjonuje. Ważna jest świadomość oraz istnienie głębokich, skłaniających do refleksji wartości młodego człowieka. Działalność wychowawcza będzie polegać na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej.

Działalność profilaktyczna – działania profilaktyczne pozwolą na stworzenie odpowiednich wzorów zachowań społecznych, które przyczyniają się do obniżenia prawdopodobieństwa pojawienia się danego zjawiska. Obejmować będą wszystkie trzy poziomy profilaktyki:

1. Profilaktyka uniwersalna – pierwszy poziom – skierowana do wszystkich uczniów, ich rodziców i nauczycieli, wychowawców. Jej celem jest budowanie zdrowych i trwałych relacji w obrębie szkolnej społeczności, m.in. poprzez szkolenie nauczycieli i innych pracowników w zakresie pedagogiczno-wychowawczym, ustalenie określonych zasad postępowania, eliminację przemocy, dbanie o dobre relacje, wzmacnianie odporności uczniów i podnoszenie ich samooceny czy wyrażne wskazanie osoby, do której można udać się po pomoc.
2. Profilaktyka selektywna – drugi poziom – działania skupione są na osobach z grupy zwiększonego ryzyka (np. uczniach z problemami zdrowotnymi, ekonomicznymi, rodzinnymi, z trudnościami w nauce). Zadaniem szkoły i pracowników jest określenie potrzeb i trudności uczniów z grupy ryzyka oraz wsparciu ich w przezwyciężeniu trudności, m.in. poprzez działania włączające ich do grupy rówieśniczej czy pomagające w nauce. Ważnym czynnikiem jest włączenie rodziców uczniów do pracy oraz wspólne rozwiązywanie napotykaných trudności.

3. Profilaktyka wskazująca – trzeci poziom – działanie skupiają się na osobach z grupy wysokiego ryzyka. Profilaktyka wskazująca zawiera w swoich działaniach również te wynikające z działań drugiego poziomu. Pracownicy szkoły powinni w sposób bardzo dyskretny i nieustanny obserwować ucznia, zapewnić mu opiekę szkolnego specjalisty oraz współpracować z rodzicami w zakresie zapewnienia mu stałej specjalistycznej opieki.

Zakładamy, że w wyniku systematycznego, skorelowanego i spójnego oddziaływania wychowawczo – profilaktycznego uda się nam przygotować uczniów do zgodnego współżycia z ludźmi. Będziemy dążyć do tego, żeby nasi uczniowie byli: uczciwi, wiarygodni, odpowiedzialni, wytrwali, wrażliwi na krzywdę innych, kreatywni, przedsiębiorczy, aby nie stosowali przemocy słownej, fizycznej i psychicznej, mieli wysoką kulturę osobistą i gotowość do uczestnictwa w kulturze. Ważne jest też, aby uczniowie przestrzegali zasad zdrowego stylu życia, nie ulegali nałogom, kształtowali postawy obywatelskie, prorodzinne, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji, pogłębiali świadomość ekologiczną, poznawali dziedzictwo kulturowe naszego narodu, Europy i świata i rozwijali swoje zainteresowania i pasje.

Pragniemy, aby nasza szkoła była postrzegana w środowisku lokalnym jako instytucja dobra, przyjazna i życzliwa uczniom, zapewniająca im wszechstronny rozwój.

Wizją naszej szkoły jest wychowanie człowieka kulturalnego, odpowiedzialnego, aktywnego, twórczego, wrażliwego, otwartego na potrzeby drugiego człowieka, mającego poczucie więzi ze swoją miejscowością, gminą, regionem, ze swoją Ojczyzną, człowieka prawego i tolerancyjnego.

Zamierzone cele będziemy realizować we współpracy z rodzicami oraz z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz dziecka: Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Bodzentynie, Komenda Miejska Policji, Sąd Rodzinny, Fundacja Pomóżmy Marzeniom, Stowarzyszenia: Formacja oraz Nadzieja Rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Świętokrzyskie Centrum Profilaktyki i Edukacji.

II. Podstawa prawna

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483).
2. Konwencja o prawach dziecka, uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 29 listopada 1989 r., ratyfikowana przez Polskę 30 kwietnia 1991 r.- art. 3, 19, 28, 33.
3. Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. 2017 poz. 1189).
4. Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. 2017 poz. 59, 949).
5. Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. 2016 poz. 1943 ze zm.).
6. Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno- pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017, poz. 1591).
7. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 z późn. zm.).
8. Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. 2017 r. poz. 1578).
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2015 poz. 1249).
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym.
11. Statut szkoły.
12. Koncepcja pracy szkoły.

Stan prawny na dzień 1 września 2017 roku

III. Cele programu wychowawczo - profilaktycznego

1. Relacje – kształtowanie postaw społecznych.

Cele:

- kształtowanie postawy asertywnego wyrażania własnych potrzeb,
- zaznajamianie uczniów z pojęciem tolerancji,
- uczenie podejmowania właściwych decyzji,
- uczenie sposobów radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, stresowymi,
- wskazywanie pozytywnych wzorców zachowań,
- rozwijanie wrażliwości na potrzeby innych,
- rozwijanie samorządności,
- rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości.

2. Budowanie świadomości i przynależności narodowej.

Cele:

- kształtowanie świadomości obywatelskiej,
- kształtowanie patriotyzmu lokalnego,
- rozwijanie postaw prospołecznych oraz dbanie o wspólne dobro,
- pielęgnowanie postaw patriotycznych,
- zachęcanie do aktywnego udziału w życiu rodzinnym, społeczności szkolnej, lokalnej i państwowej,
- dbałość o używanie poprawnej polszczyzny,
- wykazywanie szacunku do symboli narodowych i lokalnych tj. hymn kraju, godło, flaga oraz dbanie o krzewienie innych symboli, wartości i tradycji narodowych,
- pielęgnowanie tradycji narodowych,
- uczenie wykazywania właściwej postawy podczas obchodów kościelnych, państwowych i szkolnych,
- poszerzanie wiedzy o historii miasta, regionu, jego kulturze i sztuce.

3. Zachowania autodestruktywne.

Cele:

- ochrona zdrowia i życia młodych ludzi,
- działania wpływające na wzrost poziomu świadomości dotyczącej zagrożeń całej społeczności szkolnej,
- nawiązanie współpracy pomiędzy wszystkimi podmiotami istniejącymi w szkole.

4. Kultura – wartości, wzory zachowań.

Cele:

- rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, rzetelność, wytrwałość
- ukazywanie tego co wartościowe,
- przybliżanie i tłumaczenie czym są i co znaczą poszczególne wartości,
- rozwijanie umiejętności wyrażania emocji,
- wzmacnianie więzi z lokalną społecznością,
- popularyzacja alternatywnych form spędzania czasu wolnego,
- przygotowywanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań,
- inspirowanie do podejmowania aktywnych inicjatyw oraz pracy zespołowej.

5. Cyberbullying

Cele:

- ograniczenie lub całkowite wyeliminowanie zachowań agresywnych i przemocowych, realizowanych przy użyciu nowej technologii komunikacyjnej na terenie szkoły bądź poza nią,
- przedstawienie zjawiska - przemoc elektroniczna,
- omówienie metod ochrony przed cyberprzemocą,
- przedstawienie praw ofiary oraz konsekwencji dla sprawcy cyberprzemocy,
- wskazanie instytucji udzielających wsparcia i pomocy.

6. Środki psychoaktywne.

Cele:

- skuteczne przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychoaktywnych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- zapoznanie uczniów z negatywnymi konsekwencjami dla zdrowia fizycznego i psychicznego zażywania środków psychoaktywnych.

7. Bezpieczeństwo w szkole – profilaktyka zachowań ryzykownych.

Cele:

- poprawa stanu bezpieczeństwa na terenie szkoły, w jej obrębie i poza nią,
- prowadzenie analizy i działań profilaktycznych w stosunku do zachowań społecznie nieakceptowanych,
- profilaktyka zachowań ryzykownych,
- intensyfikacja wspólnych przy współpracy rodziców i nauczycieli działań wychowawczych,
- kształtowanie umiejętności bezpiecznych zachowań i radzenie sobie w sytuacjach skomplikowanych i trudnych,
- tworzenie tradycji i więzi ze szkołą,
- budowanie schematów reagowania w sytuacjach kryzysowych,
- uświadomienie rodzicom i nauczycielom istoty problemu alienowania uczniów,
- przedstawienie panujących w szkole zasad i norm postępowania,
- budowanie szacunku do nauczycieli i pracowników szkoły.

IV. Sylwetka Absolwenta

1. Jest świadomy własnego potencjału, potrafi go rozwijać i wykorzystywać.

- dokonuje trafnej samooceny, zna własne mocne i słabe strony,
- osiąga wyniki edukacyjne na miarę swoich możliwości,
- stawia sobie i osiąga cele akceptowane społecznie,

- dobrze gospodaruje czasem,
- zna i stosuje rozmaite techniki pracy umysłowej,
- wykazuje sumienność i zaangażowanie w wykonywaną pracę,
- radzi sobie w sposób konstruktywny z lękiem, stresem i presją otoczenia.

2. *Umie zadbać o bezpieczeństwo w sytuacjach ryzykownych.*

- trafnie ocenia ryzyko związane z podejmowanym działaniem,
- przewiduje konsekwencje własnych działań, zachowań,
- posiada umiejętność stawiania sobie pozytywnych celów,
- potrafi powiedzieć „nie” w sytuacji zagrażającej zdrowiu lub życiu oraz dokonać wyboru między dobrem a złem,
- umie rozpoznawać i kontrolować swoje emocje i działania,
- potrafi prosić o pomoc i wie, gdzie jej szukać.

3. *Szanuje природę i żyje z nią w zgodzie.*

- promuje zachowania proekologiczne,
- potrafi w sposób zrównoważony wykorzystywać zasoby środowiska naturalnego,
- stara się chronić środowisko naturalne i zachęca do tego innych.

4. *Ma rozbudzone potrzeby poznawcze, potrafi się uczyć, korzystając z nowoczesnych technik i źródeł informacji.*

- potrafi samodzielnie oraz świadomie wybrać kierunek kształcenia,
- samodzielnie planuje własny rozwój,
- samodzielnie poszukuje, porządkuje i wykorzystuje informacje różnych źródeł,
- rozwiązuje problemy korzystając z różnych źródeł wiedzy,
- tworzy i rozumie informacje,
- krytycznie analizuje źródła informacji,
- przestrzega zasad bezpiecznego korzystania z internetu,
- przestrzega zasad praw autorskich,
- przestrzega prawa do prywatności (ochrona danych osobowych).

5. *Zna i przestrzega normy społeczno – moralne.*

- potrafi kulturalnie zachować się w różnych sytuacjach,
- jest otwarty na potrzeby innych ludzi,
- angażuje się w wolontariat oraz Caritas,
- zna i pełni różne role: kolegi, członka społeczności lokalnej, obywatela,
- jest tolerancyjny i taktowny, wyznaje zasadę, że każdy ma prawo do błędów, sukcesów oraz własnych poglądów,
- umie kontrolować własne emocje,
- potrafi przeciwstawić się niesprawiedliwości,
- dostrzega potrzeby osób samotnych, nieśmiałych, niepełnosprawnych i słabszych,
- postępuje zgodnie z wartościami akceptowanymi społecznie.

6. *Jest świadomy swoich praw i potrafi z nich korzystać.*

- zna swoje prawa wynikające z Konstytucji RP i pozostałych uregulowań prawnych,
- wie, jak funkcjonują organy władzy samorządowej i państwowej,
- wie jak korzystać z praw obywatelskich.

7. *Posiada umiejętność efektywnego komunikowania się i współpracy oraz kontrolowania własnych emocji.*

- potrafi skutecznie porozumiewać się i prezentować własny punkt widzenia,
- rozwija w sobie cechy osobowości ważne do budowania więzi z innymi ludźmi,
- stara się być tolerancyjny wobec odmienności innych ludzi,
- zna zasady współpracy w zespole i respektuje je,
- ma poczucie przynależności do grupy,
- umie przedstawiać własne potrzeby w sposób asertywny,
- odróżnia opinie od faktów, trafnie rozpoznaje intencje,
- zna i stosuje konstruktywne metody rozwiązywania konfliktów,
- w stosunkach społecznych wyróżnia się wysoką kulturą osobistą,
- poprawnie posługuje się językiem ojczystym i chętnie uczy się języków obcych.

8. *Jest świadomy dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy.*

- ma poczucie przynależności regionalnej, narodowej,
- potrafi godnie zachować się w miejscach pamięci narodowej i szanuje tradycje i symbole narodowe, zna hymn narodowy,
- zna historię, tradycję i kulturę swojego regionu,
- dostrzega korzenie kultury europejskiej w kulturze polskiej i odwrotnie.

9. *Dbą o swoje zdrowie i sprawność fizyczną.*

- zna i stosuje zasady zdrowego stylu życia,
- unika środków psychoaktywnych oraz używek,
- dba o higienę osobistą i otoczenia,
- umie zaplanować czas wolny i racjonalnie go wykorzystać,
- stosuje racjonalne zasady odżywiania.

V. Metody i formy osiągnięcia założonych celów wychowawczych i profilaktycznych

1. Metody aktywizujące uczniów, środowisko rodzinne i lokalne.

- indywidualna rozmowa z uczniem,
- projekty edukacyjne,
- apele, prelekcje,
- szkolenie rodziców i nauczycieli,
- konkursy plastyczne,
- teatryki,
- zawody sportowe,

- koła zainteresowań,
- wycieczki,
- quizy.

2. Metody eksponujące:

- inscenizacje,
- wystawy prac,
- gazetki szkolne,
- informacje na stronie internetowej.

3. Metody podające:

- mini wykłady,
- pogadanki i dyskusje,
- rozmowy kierowane,
- warsztaty profilaktyczne,
- debaty.

Apele szkolne mają za zadanie:

- kształtować postawy patriotyczne, szacunek do symboli, polskich tradycji,
- uczyć właściwego zachowania w trakcie uroczystości szkolnych,
- przekazać informacje na temat ważnych wydarzeń historycznych, z którymi związany jest apel (np. Święto Niepodległości, Konstytucji 3 Maja),
- zaznajomić, utrwalić znaczenia i obrzędów związanych z obchodami świąt religijnych (apele związane z obchodami świąt Bożego Narodzenia i Wielkiej Nocy),
- informować społeczność szkolną o ważnych wydarzeniach z życia szkoły,
- umożliwiać budowanie poczucia własnej wartości,

- integrować społeczność szkolną poprzez wspólne rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego, oraz w trakcie comiesięcznych apeli.

Zajęcia pozalekcyjne:

- rozbudzanie i rozwijanie indywidualnych, twórczych uzdolnień ucznia,
- rozwijanie zainteresowań młodzieży,
- propagowanie sposobów spędzania wolnego czasu,
- rozwijanie aktywności, samodzielności, umocnienie wartości wychowawczych,
- pogłębianie zdobytych na lekcjach umiejętności,
- indywidualna praca z uczniem na podstawie analizy wyników nauczania,
- wychowanie i kreowanie właściwych postaw społecznych,
- zachęcanie do aktywnego spędzania wolnego czasu.

Wycieczki i zielone szkoły:

- integracja zespołu klasowego,
- rozwijanie zainteresowań uczniów,
- rozbudzanie postaw patriotycznych (np. wycieczki do muzeum),
- zainteresowanie życiem kulturalnym (np. wyjścia do teatru, opery),
- kształtowanie wrażliwości na piękno otaczającej przyrody,
- kształtowanie kulturalnego zachowania w miejscach publicznych,
- kształtowanie wrażliwości na potrzebę ochrony przyrody i dziedzictwa kulturowego,
- propagowanie alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu (np. wyjścia na basen,

łyżwy, rajdy piesze i rowerowe).

Imprezy ogólnoszkolne:

- integracja zarówno zespołu klasowego, jak i całej społeczności szkolnej poprzez udział w przedsięwzięciach:
 - wycieczki, rajdy,
 - spotkania okolicznościowe uczniów, rodziców i nauczycieli,
 - zabawy (Andrzejki, Mikołajki, zabawy karnawałowe, dyskoteki),
 - Dzień Sportu, Festyny szkolne, Dzień Bezpiecznego Internetu.

Lekcje wychowawcze:

- integracja zespołu klasowego poprzez wspólne działania i zajęcia z pedagogiki zabawy,
- kształtowanie i rozwijanie kompetencji społecznych uczniów i nauczanie wykorzystywania tych umiejętności w życiu przez zajęcia warsztatowe i dramę,
- promowanie zdrowego stylu życia i profilaktyka uzależnień przez zajęcia warsztatowe, dramę i dyskusje, rozmowy indywidualne z wychowawcą,
- wspólne rozwiązywanie bieżących trudności i problemów w klasie lub szkole przez wspólne rozmowy,
- przygotowanie uczniów do świadomego wyboru dalszej drogi edukacyjnej.

Spotkania z pedagogiem:

- kształtowanie i rozwijanie kompetencji społecznych poprzez zajęcia indywidualne i warsztatowe,

- rozwiązywanie problemów wychowawczych poprzez zajęcia indywidualne i warsztatowe,
- wspieranie działań opiekuńczo – wychowawczych nauczycieli i rodziców,
- wspieranie procesu edukacyjnego poprzez udział uczniów w zajęciach prowadzonych nowoczesnymi metodami uczenia się i komunikacji alternatywnej,
- przygotowanie uczniów do świadomego planowania dalszej kariery zawodowej.

Spotkania z ciekawymi ludźmi:

- kształtowanie postaw szacunku wobec innych ludzi i ich osiągnięć,
- rozbudzanie w uczniach ciekawości poznawczej,
- kształtowanie umiejętności rozumienia roli autorytetu w życiu człowieka,
- rozbudzanie w uczniach poczucia przynależności narodowej.

VI. Plan działań wychowawczo - profilaktycznych

Plan działań dla klas I – III

Edukacja wczesnoszkolna ma za zadanie przygotować dziecko do uczestnictwa w życiu społeczności szkolnej i środowisku lokalnym, a w dalszej perspektywie – do pełnoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym. Realizacja celów wychowawczych i profilaktycznych na I etapie kształcenia powinna być tak zorganizowana, aby wszyscy uczniowie, niezależnie od poziomu ich rozwoju psychofizycznego, mieli możliwość zrozumienia podstawowych procesów społecznych zachodzących w najbliższym otoczeniu oraz przejawiania adekwatnych do danej sytuacji zachowań.

Relacje – kształtowanie postaw społecznych

Zadania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych.	-zajęcia wychowawcze -zajęcia edukacyjne	nauczyciele
Kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł.	-uroczystości z udziałem członków rodzin uczniów	wychowawcy
Uświadomienie znaczenia pozytywnych więzi i relacji w rodzinie, grupie społecznej i okazywanie szacunku innym.	-wywiady środowiskowe	pedagog
Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb.	-spotkania z rodzicami -wycieczki	specjaliści
Kształtowanie umiejętności zgodnego współdziałania z innymi.	-spotkania integracyjne -działalność Samorządu Uczniowskiego	
Budzenie zainteresowania pracą ludzi. Kształtowanie przekonania, że każda praca jest godna szacunku.	-organizowanie uroczystości klasowych.	
Zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju.	-budowanie właściwych relacji w klasie, grupie.	
Kształtowanie poczucia przynależności do społeczności szkolnej.		
Stworzenie klasowego regulaminu dotyczącego zasad zachowania.		
Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych poglądów.		
Przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych.		
Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za własne decyzje.		
Rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów.		

Kultura – wartości, normy i wzory zachowania

Zadania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia.	-zajęcia edukacyjne	nauczyciele
Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, dbałości o język i kulturę wypowiedzianą się.	-zajęcia wychowawcze	wychowawcy
Rozwijanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła.	-wycieczki	pedagog
Kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego kraju.	-prezentacja działań na stronie internetowej szkoły	bibliotekarz
Kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi, wytworami kultury.	-udział w konkursach	opiekunowie organizacji szkolnych
Inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej.	-zajęcia wychowawcze	
Przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań.	-zachowanie podczas uroczystości szkolnych	
Wyrabianie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.	-udział w akcjach charytatywnych	
Udział w uroczystościach upamiętniających rocznice i święta państwowe.	-działalność Caritasu, Samorządu Uczniowskiego i Szkolnego Klubu Wolontariatu	
Poznajemy własny kraj, historię regionu, miejscowości, szkoły.	- wyjścia do kina, muzeum, teatru,	
Kształtowanie postawy patriotycznej.	- organizowanie pomocy uczniom niepełnosprawnym,	
Zapoznanie z dziedzictwem polskiej kultury.	- edukacja włączająca.	
Kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji.		
Kształtowanie poczucia własnej wartości.		
Rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania.		
Kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw.		
Janusz Korczak – patronem naszej szkoły.		

Zdrowie – edukacja zdrowotna

Zadania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zadań prozdrowotnych.	-badanie potrzeb	nauczyciele
Promowanie aktywnego stylu życia.	-udział w konkursach	wychowawcy
Zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych.	-badania okresowe uczniów	opiekunowie organizacji szkolnych
Kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia.	-fluoryzacja zębów	
	-zajęcia edukacyjne	
	-zajęcia wychowawcze	

Zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej.	-udział w konkursach o tematyce profilaktycznej -gazetki ściennie, -brozury, ulotki -spotkania z przedstawicielami policji -udział w akcjach: „Szlanka Mleka”, „Owoce w szkole”, „Trzymaj Formę”	pielęgniarka stomatolog
Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia.		
Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń podejmuje inicjatywy za swoje działania i decyzje.		
Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją.		
Edukacja zdrowotna. Kształtowanie własnej postawy wobec zdrowia i życia.		
Kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.		
Rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody.		
Kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych.		
Organizowanie i udział w różnorodnych konkursach.		
Zapewnienie opieki służb medycznych nad zdrowiem uczniów.		

Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych

Zadania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z emocjami oraz zachowaniami agresywnymi.	-zajęcia integracyjne	nauczyciele
Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie.	-zajęcia z wychowawcą	wychowawcy
Zapoznanie z zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych.	-dyżury nauczycieli podczas przerw	pedagog
Kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia.	-szybkie reagowanie na przejawy agresji i przemocy	bibliotekarz
Kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł oraz z technologii informacyjnych.	-realizacja tematyki dotyczącej cyberprzemocy	informatyk
Kształtowanie świadomości negatywnego wpływu technologii informacyjnych na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństwa wynikające z anonimowości w internecie.	-warsztaty profilaktyczne	specjaliści
Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej.	-prewencyjne spotkania z policjantem na temat cyberprzemocy, bezpieczeństwa,	policjanci
Przygotowanie do bezpiecznego organizowania czasu wolnego.	-realizowanie programów profilaktycznych „Nie pal przy mnie, proszę”, „Czyste powietrze wokół nas”.	
Kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy.		
Wdrażanie do bezpiecznego poruszania się po drodze i przestrzegania przepisów.		
Prezentowanie działań profilaktycznych na stronie internetowej szkoły.		

Plan działań dla klas IV – VIII

Realizując poniższe treści wychowawczo – profilaktyczne nauczyciele powinni wspierać rozwój dzieci i młodzieży przez poznanie ich zasobów, a także wzmocnienie potencjału rozwojowego. Nauczyciel staje się kreatorem uczniowskiej rzeczywistości – z jednej strony jest uosobieniem przedstawianych wartości i umiejętności, z drugiej potrafi delikatnie zwrócić uwagę na podejmowane wybory i wskazać, w którym kierunku iść.

Relacje – kształtowanie postaw społecznych

Zadania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Poznanie roli i wartości rodziny w życiu człowieka.	-zajęcia wychowawcze	nauczyciele
Uświadomienie znaczenia pozytywnych więzi i relacji w rodzinie, grupie społecznej i okazywanie szacunku innym.	-zajęcia edukacyjne	wychowawcy
Poznanie środowiska rodzinnego ucznia.	-uroczystości z udziałem członków rodzin uczniów	pedagog
Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb.	-wywiady środowiskowe	specjaliści
Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, współdziałania.	-spotkania z rodzicami	doradca zawodowy
Budzenie zainteresowania pracą ludzi. Kształtowanie przekonania, że każda praca jest godna szacunku.	-wycieczki	
Zapoznanie uczniów z prawami i obowiązkami zapisanymi w Statucie Szkoły.	-spotkania integracyjne	
Kształtowanie poczucia przynależności do społeczności szkolnej.	-działalność Samorządu Uczniowskiego	
Stworzenie klasowego regulaminu dotyczącego zasad zachowania.	-organizowanie uroczystości klasowych	
Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych – wyrażania własnych poglądów.	-budowanie właściwych relacji w zespole.	
Rozwijanie samorządności uczniów.		
Budowanie atmosfery współpracy i koleżeństwa.		
Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za własne decyzje.		

Kultura – wartości, normy i wzory zachowania

Zadania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia.	-zajęcia edukacyjne	nauczyciele
Popularyzacja alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	-zajęcia wychowawcze	wychowawcy
Rozwijanie umiejętności wyrażania emocji i ich rozpoznawania.	-wycieczki	
Zainteresowania w życiu człowieka. Rozwijanie zainteresowań i pasji.	-prezentacja działań na stronie internetowej szkoły	pedagog, opiekunowie organizacji szkolnych
	-udział w konkursach	
	-zajęcia wychowawcze	

Rozwijanie krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie.	-zachowanie podczas uroczystości szkolnych -udział w akcjach charytatywnych -działalność Caritasu, Samorządu Uczniowskiego i Szkolnego Klubu Wolontariatu - wyjścia do kina, muzeum, teatru.	doradca zawodowy
Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność, wytrwałość.		
Respektowanie norm i zasad społecznych.		
Wzmacnianie więzi z lokalną społecznością poprzez uczestnictwo w uroczystościach odbywających na terenie gminy. Promowanie szkoły w środowisku.		
Uczestnictwo w życiu kulturalnym poprzez kontakt ze sztuką i filmem.		
Wyrabianie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.		
Udział w uroczystościach upamiętniających rocznice i święta państwowe.		
Poznajemy własny kraj, historię regionu, miejscowości, szkoły.		
Janusz Korczak – patronem naszej szkoły.		
Kształtowanie postawy patriotycznej.		
Zapoznanie z dziedzictwem polskiej kultury.		
Przedsięwzięcia promujące czytelnictwo.		
Popularyzacja wiedzy o różnicach kulturowych.		
Wyrabianie właściwego stosunku do osób niepełnosprawnych.		
Przeciwdziałanie dyskryminacji oraz wykluczeniu.		

Zdrowie – edukacja zdrowotna

Zadania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zadań prozdrowotnych.	-badanie potrzeb -aktywna działalność Caritasu, Samorządu Uczniowskiego -udział w konkursach uczniów -fluoryzacja zębów -zajęcia edukacyjne -zajęcia wychowawcze -udział w konkursach o tematyce profilaktycznej -gazetki ściennie, -brozury, ulotki	nauczyciele
Promowanie aktywnego stylu życia.		wychowawcy
Budowanie poczucia odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych.		opiekunowie organizacji szkolnych
Rozpoznawanie potrzeb i możliwości psychofizycznych uczniów.		pielęgniarka
Zwiększenie aktywności ruchowej uczniów.		doradca zawodowy
Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia.		
Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń podejmuje inicjatywy za swoje działania i decyzje.		
Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją.		
Edukacja zdrowotna. Kształtowanie własnej postawy wobec zdrowia i życia.		
Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń podejmuje inicjatywy, odpowiedzialności za swoje działania i decyzje.		

Kształtowanie osobowości zdolnej do krytycznego myślenia.	-spotkania z przedstawicielami policji -udział w akcjach „Szkłanka Mleka”, „Owoce w szkole”, „Trzymaj Formę”	
Kształcenie umiejętności radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów.		
Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją		
Organizowanie i udział w różnorodnych konkursach.		
Zapewnienie opieki służb medycznych nad zdrowiem uczniów.		
Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości.		
Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości. Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby – mocne i słabe strony.		

Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych

Zadania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z emocjami oraz zachowaniami agresywnymi.	-zajęcia integracyjne	nauczyciele
Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie.	-zajęcia z wychowawcą	wychowawcy
Zwiększenie wiedzy na temat środków psychoaktywnych i zagrożeń z nimi związanych.	-dyżury nauczycieli podczas przerw	pedagog
Upowszechnianie informacji o skutkach uzależnienia od narkotyków i różnorodnych środków uzależniających.	-szybkie reagowanie na przejawy agresji i przemocy	specjaliści
Eliminowanie zachowań ryzykownych.	-realizacja tematyki dotyczącej cyberprzemocy	policjanci
Uświadomienie zagrożeń wynikających z korzystania z technologii informacyjnych oraz określenie symptomów uzależnień od komputera.	-wdrażanie do ponoszenia odpowiedzialności za zniszczone mienie lub popełnione czyny	
Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej.	-pozyskiwanie informacji na temat potencjalnych zagrożeń w środowisku szkolnym.	
Dostarczenie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach.	-warsztaty profilaktyczne	
Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich.	-udział w kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł	
Propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych.	-prewencyjne spotkania z policjantem na temat cyberprzemocy, odpowiedzialności nieletnich za swoje	
Zapoznanie uczniów z procedurami w sytuacji zagrożenia.		
Zagospodarowanie czasu wolnego poprzez udział w różnorodnych projektach, konkursach, zajęciach pozalekcyjnych.		
Realizacja programów profilaktycznych „Znajdź właściwe rozwiązanie” i „Nie pal przy mnie proszę”. Realizacja programu profilaktyki uniwersalnej Unplugged.		

Prezentowanie działań profilaktycznych na stronie internetowej szkoły.	czyny, bezpieczeństwa oraz dopalaczy.	
Wskazywanie przydatnych stron internetowych zarówno dla nauczycieli jak i dla uczniów i ich rodziców.		

Współpraca z rodzicami

Zadania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Rozpoznawanie oczekiwań rodziców w sprawie działań wychowawczych podejmowanych przez nauczycieli.	- badania ankietowe - prace w zespołach zadaniowych - spotkania z rodzicami - spotkania rodziców ze specjalistami - wywiadówki - dni otwarte szkoły - uroczystości klasowe i szkolne	dyrektor
Udział rodziców w przygotowaniu dokumentacji szkoły.		nauczyciele
Organizowanie spotkań nauczycieli z rodzicami.		wychowawcy
Doskonalenie kompetencji wychowawczych rodziców i nauczycieli na podstawie rozpoznawanych potrzeb.		specjaliści
Rozpowszechnienie zasad wewnątrzszkolnego oceniania.		
Udział rodziców w przygotowaniu uroczystości szkolnych i klasowych.		
Współdziałanie rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.		

VII. Zasady współpracy wychowawczej z rodzicami

Rodzice i nauczyciele współdziałają ze sobą w sprawach kształcenia i wychowania dzieci. Współpraca z rodzicami w zakresie działalności wychowawczej szkoły opiera się na:

1. Zapoznaniu rodziców z Programem Wychowawczo - Profilaktycznym Szkoły, zatwierdzeniu w porozumieniu z Radą Pedagogiczną jego treści i wyrażaniu swoich opinii o nim.
2. Określaniu i współdecydowaniu o celach edukacyjnych szkoły (ankiety ewaluacyjne, spotkania rodziców z nauczycielami, spotkania Rady Rodziców z Dyrektorem Szkoły).
3. Współdziałaniu z nauczycielami i wychowawcami w realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych.

4. Pomocy rodzicom w ich działaniach wychowawczych i profilaktycznych wobec dzieci poprzez pedagogizację, profilaktykę, reedukację i terapię pedagogiczną.
5. Współdecydowaniu o organizacji świąt, uroczystości, imprez szkolnych i klasowych.
6. Stworzeniu warunków do szczerych, życzliwych i rzeczowych kontaktów nauczycieli z rodzicami.
7. Umożliwianiu i ułatwianiu kontaktów rodziców z instytucjami i specjalistami świadczącymi kwalifikowaną pomoc w rozpoznawaniu potrzeb i trudności oraz zainteresowań i szczególnych uzdolnień uczniów.
8. Zaangażowaniu szkoły w organizowanie pomocy finansowej i materialnej rodzinom ubogim oraz profilaktycznej i terapeutycznej rodzinom z dysfunkcjami.
9. Podejmowaniu działań na rzecz pozyskiwania funduszy niezbędnych dla wspierania działalności szkoły, a także ustalaniu zasad użytkowania tych funduszy.
10. Organizowaniu działalności mającej na celu kształtowanie kultury pedagogicznej w rodzinie, szkole i środowisku lokalnym.

VIII. Ewaluacja programu dokona się poprzez:

- analizę wyników ankiet przeprowadzonych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli dotyczących różnych zagadnień profilaktycznych, poglądów uczniów,
- analizę wniosków nauczycieli wynikających z obserwacji zachowania uczniów w czasie lekcji, przerw, wycieczek, uroczystości szkolnych i pozaszkolnych,
- ocenę efektywności działań podejmowanych przez uczniów dokonana przez osoby odpowiedzialne za poszczególne inicjatywy,
- analizę trudnych przypadków wychowawczych, podejmowanych działań zaradczych i postępów w tym zakresie, dokonana przez wychowawców,
- analizę wytworów pracy uczniów, dokonywana na bieżąco w trakcie realizacji poszczególnych zadań,
- efekty działalności samorządowej na terenie klasy, szkoły i poza nią,
- informacje zbierane podczas rozmów i wywiadów z uczniami, rodzicami i nauczycielami,

- podsumowanie udziału uczniów w konkursach, turniejach,
- analizę informacji zawartych w dziennikach lekcyjnych i zeszytach uwag.

Wskaźniki ewaluacji programu wychowawczo – profilaktycznego:

Ilościowe:

- liczba uczestników zajęć pozalekcyjnych, wychowawczych, edukacyjnych;
- liczba uczniów z problemami wychowawczymi;
- liczba uczniów biorących udział w konkursach;
- liczba wyjazdów do kina, teatru;
- ilość wycieczek organizowanych przez szkołę;
- liczba rodziców zaangażowanych w pracę szkoły, uczestniczących w zebraniach.

Jakościowe:

- aktywność uczniów na zajęciach lekcyjnych i w wydarzeniach pozaszkolnych;
- umiejętności, wiedza i postawy uczniów;
- samopoczucie uczniów zarówno w klasie i szkole, jak i poza nimi;
- przestrzeganie zasad sformułowanych w programie;
- postępy w zachowaniu i nauce;
- współpraca z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

KARTA REGUŁ ŻYCIA W SZKOLE DLA KAŻDEGO UCZNIĄ

MOJE PRAWA	MOJE POWINNOŚCI
Chcę by mnie szanowano	<ul style="list-style-type: none"> - słucham, gdy mówią inni - kulturalnie zwracam się do kolegów i wszystkich pracowników szkoły - słucham poleceń wszystkich pracowników szkoły - nie używam wulgarnych wyrażeń - nie przeszkadzam kolegom w nauce a nauczycielom w ich pracy - nie obrażam kolegów i pracowników szkoły
Chcę być lubiany i mieć wielu kolegów	<ul style="list-style-type: none"> - pomagam kolegom - pożyczam zeszyty nieobecnym kolegom - zgodnie pracuję w grupie - zwracam się po imieniu do wszystkich kolegów - spory i konflikty rozwiązuję bez użycia siły
Chcę bawić się wspólnie z rówieśnikami	<ul style="list-style-type: none"> - przestrzegam reguł gry - po zakończonej grze sprzątam przybory - bawię się ze wszystkimi kolegami - umiem przegrywać, spokojnie przyjmuję porażkę
Chcę uczestniczyć w życiu szkoły	<ul style="list-style-type: none"> - zachowuję się kulturalnie - działam zgodnie z ustalonymi zasadami i jestem zdyscyplinowany na wycieczkach, podczas zielonej szkoły, imprez szkolnych i klasowych - dbam o dobre imię szkoły
Chcę się dobrze uczyć	<ul style="list-style-type: none"> - zawsze mam odrobione zadania - przynoszę na lekcje podręczniki, zeszyty i przybory - na lekcję przychodzę punktualnie - nie przeszkadzam na lekcjach nauczycielom i kolegom - korzystam z biblioteki i czytelnicy - szanuję książki
Chcę się uczyć w czystym miejscu	<ul style="list-style-type: none"> - dbam o wszystkie sprzęty w szkole - śmieci wyrzucam tylko do kosza - noszę obuwie zmienne - dbam o porządek w toalecie
Chcę się czuć bezpiecznie	<ul style="list-style-type: none"> - nie opuszczam terenu szkoły bez pozwolenia - nie biegam i nie krzyczę na korytarzu - nie podstawiam nóg kolegom - konflikty rozwiązuję bez użycia siły - wolno i ostrożnie chodzę po schodach prawą stroną - przebywam tylko na piętrze, gdzie mam lekcje

